

53.**Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości**

z dnia 29 stycznia 1927 r.

w sprawie wykonania rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 19 stycznia 1927 r. o zwolnieniu przedterminowem osób odbywających karę pozbawienia wolności.

Na podstawie art. 4 i 7 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 19 stycznia 1927 r. o zwolnieniu przedterminowem osób odbywających karę pozbawienia wolności (Dz. U. R. P. № 5, poz. 25) zarządzam co następuje:

§ 1. Minister Sprawiedliwości decyduje o przedterminowem zwolnieniu osób odbywających kary:

1) bezterminowego (dożywotniego) pozbawienia wolności lub terminowego w wymiarze ponad lat sześć;

2) terminowego pozbawienia wolności wyznaczonego wskutek aktów łaski w miejsce kary śmierci lub bezterminowego (dożywotniego) pozbawienia wolności;

3) terminowego pozbawienia wolności w wymiarze poniżej lat sześciu wyznaczonego wskutek aktów łaski w miejsce terminowego pozbawienia wolności ponad lat sześć;

4) pozbawienia wolności za przestępstwa przewidziane:

- a) w art. 99 — 119, w art. 122, 123, 125, 126, 128, 129, 130, 135, 222, 455 p. 8 i 457 cz. 2 kodeksu karnego z 1903 r. oraz w art. 562 i 563 tego kodeksu, jeśli czyn popełniono przez wybuch;
- b) w §§ 58 — 61, w §§ 65, 66, 67, 68 — 80 ustawy karnej z 1852 r., w art. I i II ustawy z 17 grudnia 1862 r. (Dz. U. P. austr. № 8 z 1863 r.) i w ustawie z 27 maja 1885 r. (Dz. U. P. austr. № 134);
- c) w §§ 81—92, 102, 105, 106, 130 i 131 kodeksu karnego z 1871 r., w ustawie o zdradzie tajemnic wojskowych z dn. 3 czerwca 1914 r. (Dz. U. Rzeszy Niem. str. 195) i w ustawie o zbrodniczem i niebezpiecznym dla ogółu użytku materiałach wybuchowych z dn. 9 czerwca 1884 r. (Dz. U. Rzeszy Niem. str. 61);
- d) w ustawie z dnia 23 maja 1924 r. o powszechnym obowiązku służby wojskowej (Dz. U. R. P. № 61, poz. 609).

Prócz wypadków przewidzianych powyżej Minister decyduje o przedterminowym zwolnieniu, jeśli w poszczególnej sprawie to sobie zastrzegł.

§ 2. Prokuratorzy przy sądach apelacyjnych decydują o przedterminowym zwolnieniu osób w wypadkach niewymienionych w paragrafie poprzednim.

Władni są również odmówić zwolnienia w wypadkach, przewidzianych w § 1 p. 1—4, jeśli Minister w poszczególnej sprawie ich do tego upoważni.

Właściwy jest prokurator przy sądzie apelacyjnym, w którego okręgu znajduje się sąd, który wydał wyrok w pierwszej instancji. Jeżeli orzeczono karę łączną, właściwość oznacza się według sądu, który ją wymierzył.

§ 3. Do decyzji o cofnięciu zwolnienia właściwą jest władza, która zarządziła zwolnienie.

§ 4. Przedterminowe zwolnienie może nastąpić na prośbę lub z urzędu nawet bez zgody skazanego.

Prośbę może wnieść skazany, jego obrońca lub pełnomocnik, małżonek, krewni i powinowaci w linii wstępnej i zstępnej, rodzeństwo, ustawowi zastępcy (opiekunowie, kuratorowie) i wychowawcy.

Prośby innych osób mogą stanowić powód do rozważenia sprawy z urzędu.

§ 5. Prośbę można zgłosić ustnie do protokołu lub pisemnie w zarządzie więzienia, w którym skazany odbywa karę i w każdym urzędzie prokuratorskim. Skazany może zgłosić prośbę także urzędnikowi zarządu lub nadzoru więziennego.

§ 6. Prośbę zaopiniuje przedewszystkiem zarząd więzienia, w którym skazany karę odbywa. Zarząd więzienia przeprowadzi potrzebne dochodzenia.

Do tego zarządu należy kierować wszystkie prośby zgłoszone w urzędach prokuratorskich.

§ 7. Prócz stwierdzenia, jak skazany prowadził się w więzieniu, należy zbadać osobiste stosunki skazanego, poprzednie ukarania, jego zdolność zarobkowania, sposobność do pracy zarobkowej lub zapewnienie warunków utrzymania w miejscowości, do której zamierza się udać, oraz inne okoliczności, uzasadniające lub uchylające obawę złego prowadzenia się zwolnionego w przeszłości (art. 3 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej) i jako takie mające wpływ na decyzję o zwolnieniu.

Co do sprawowania się skazanego w więzieniu należy dołączyć opinie zarządów więzień, w których skazany odbywał poprzednio część kary.

§ 8. Prośbę można zgłosić i przedstawić do decyzji już w ostatnich dniach piętnastu okresu przewidzianego w art. 1 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej, jeśli dwie trzecie kary nie przenoszą jednego roku, w innych wypadkach już w ostatnich dniach trzydziestu tego okresu.

Jeśli po wystaniu opinii przychylniej zajdą lub najaw wyjdą okoliczności, uzasadniające zmianę opinii, zarząd więzienia zawiadomi o tem bezpośrednio właściwego prokuratora przy sądzie apelacyjnym (§ 2 ust. ost.).

§ 9. Jeśli prośbę zgłoszono przed terminem przewidzianym w art. 1 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej i w § 8 niniejszego rozporządzenia, zarząd więzienia zawiadomi o tem proszącego, jeśli ten jednak prośby nie cofnie, przedstawi ją prokuratorowi.

Prośbę zgłoszoną przed terminem przewidzianym w art. 4 ust. ost. rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej odrzuca zarząd więzienia; zażalenie na to jest dopuszczalne tylko w trybie nadzoru służbowego. To samo ma zastosowanie do prośb wniesionych przez osoby nieuprawnione (§ 4 ust. 3), jeśli prośba nie da powodu do rozważenia sprawy z urzędu.

§ 10. Zarząd więzienia przedstawia prośbę ze swoją opinią prokuratorowi przy sądzie okręgowym, który wydał wyrok w pierwszej instancji, lub w którego okręgu znajduje się sąd powiatowy (pokoju), który wyrok wydał. Jeżeli orzeczono karę łączną, właściwość oznacza się według sądu, który w pierwszej instancji był powołany do jej wymierzenia.

Prokurator przy sądzie okręgowym odrzuca prośbę, jeśli jest przedwczesną (art. 1 i 4 ust. ost. rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej i § 8), albo jeśli ją wniosła osoba nieuprawniona (§ 4 ust. 3 i § 9) a prokurator nie widzi powodu do rozważenia sprawy z urzędu; decyzja nie ulega zaskarżeniu. W innych wypadkach prokurator przedstawia sprawę prokuratorowi przy sądzie apelacyjnym ze swoją opinią po uzupełnieniu dochodzeń, jeśli uzna je za potrzebne.

Jeśli wyrok wydał sąd powiatowy, prokurator może według własnego uznania zażądać opinii osoby pełniącej czynności prokuratorskie przy sądzie powiatowym.

§ 11. Prokurator przy sądzie apelacyjnym odrzuca prośbę, jeśli mu ją przedstawiono pomimo, że

jest przedwczesna lub że ją wniosła osoba nieuprawniona a prokurator nie widzi powodu do rozważenia sprawy z urzędu; decyzja nie ulega zaskarżeniu. W innych wypadkach prokurator—stosownie do właściwości — poweźmie decyzję co do zwolnienia lub przedstawi sprawę Ministrowi ze swą opinią.

§ 12. W decyzji odmawiającej zwolnienia należy wymienić datę, przed którą nie wolno zgłosić ponownej próby (art. 4 ust. ost. rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej).

Odmowa próbie skazanego, jego obrońcy lub pełnomocnika powoduje powyższy skutek co do prób wszystkich osób. Odmowa próbie innej osoby powoduje ten skutek co do prób wszystkich osób, wyjąwszy próby skazanego, jego obrońcy lub pełnomocnika.

§ 13. W decyzji zarządzającej zwolnienie należy z reguły nakazać zwolnionemu, aby zawiadamiał natychmiast o każdej zmianie swego miejsca pobytu najbliższy posterunek policji państwowej (komisarjat P. P. w miastach) miejscowości, którą opuszcza i do której przybywa. Obowiązek ten ustaje z upływem terminów przewidzianych w art. 3 ust. ost. rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej. Koniec tego terminu należy oznaczyć w decyzji.

Nakazu zawiadamiania można nie wydawać, jeśli okres, po którym karę uważa się za odbytą (art. 3 ust. ost. rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej), nie przekracza roku, a ze względu na szczególne okoliczności niema wątpliwości, że zwolniony będzie się prowadził dobrze.

Nakaz zawiadamiania można na prośbę zwolnionego cofnąć, jeśli na wolności prowadzi się dobrze najmniej przez dwa lata.

§ 14. Zarząd więzienia wykonywa decyzję zarządzającą zwolnienie natychmiast, chyba że zaszyły lub najaw wyszły okoliczności, któreby uzasadniały odmowę zwolnienia. Zarząd więzienia przedstawi w tym wypadku sprawę natychmiast do ponownej decyzji.

Zarząd więzienia, wypuszczając skazanego na wolność, powiadomi go o obowiązkach co do sprawowania się, o obowiązkach meldunkowych i skutkach ich zaniedbania oraz zawiadomi o zwolnieniu posterunek (komisarjat) P. P. właściwy dla miejscowości, do której zwolniony się udaje.

§ 15. Postanowienia §§ 5—14 stosuje się odpowiednio także w wypadku, gdy z urzędu postanowiono przedstawić wniosek o przedterminowe zwolnienie.

Zarządy więzienia są obowiązane przedstawiać takie wnioski co do skazanych, którzy czynią zadość warunkom przedterminowego zwolnienia (§ 7).

Prokuratorzy przy sądach apelacyjnych i okręgowych mogą zarządom więzienia wydawać w tym zakresie zlecenia w poszczególnych sprawach.

Dochodzenia celem przygotowania wniosku wolno rozpocząć już przed terminem określonym w § 8.

§ 16. Każdy prokurator, który dowie się o złem prowadzeniu się zwolnionego lub o niewykonywaniu przez niego obowiązku przewidzianego artykułem 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej, albo

o zarządzonem przez władzę policyjną tymczasowem przytrzymaniu przedterminowo zwolnionego — zawiadomi o tem właściwego prokuratora przy sądzie apelacyjnym (§ 2 ust. ost.), który bądź poweźmie decyzję, czy zwolnienie należy cofnąć, bądź przedstawi sprawę do decyzji Ministrowi (§ 3).

§ 17. Władza policyjna, która zarządziła tymczasowe przytrzymanie zwolnionego (art. 5 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej) zażąda za pośrednictwem prokuratora przy najbliższym sądzie okręgowym decyzji co do cofnięcia zwolnienia, przytaczając podstawy cofnięcia i wskazując właściwego prokuratora przy sądzie apelacyjnym (§ 2 ust. ost.).

Prokurator przy sądzie okręgowym może przed skierowaniem sprawy do prokuratora przy sądzie apelacyjnym (§ 2 ust. ost., § 16) zarządzić wypuszczenie przytrzymanego na wolność.

Tymczasowe zatrzymanie zalicza się na poczet kary.

§ 18. Jeśli sąd, który wydał wyrok, nie istnieje i nie jest wiadome, któremu sądowi polskiemu przekazano jego czynności, właściwymi do czynności przewidzianych w niniejszem rozporządzeniu są prokuratorzy, w których okręgu sąd wyrokujący w I-jej instancji urzędował.

§ 19. Uchyła się art. 6—12 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 6 kwietnia 1920 r. (Dz. U. R. P. № 31 poz. 185) w przedmiocie wykonania ustawy z dnia 16 marca 1920 r. (Dz. U. R. P. № 26 poz. 158), tudzież — o ile są sprzeczne z niniejszem rozporządzeniem — wspólne zarządzenie ministrów spraw wewnętrznych i sprawiedliwości z dnia 21 stycznia 1871 r. (Dz. Urzęd. prusk. M. Spr. str. 35), ust. IV ogólnego zarządzenia ministra sprawiedliwości z dn. 14 sierpnia 1879 r. (Dz. Urzęd. prusk. M. Spr. str. 237), § 99 ordynacji więziennej zarządu wymiaru sprawiedliwości z dn. 21 grudnia 1898 r. (Dz. Urzęd. prusk. M. Spr. str. 293), § 34 ogólnego zarządzenia ministra sprawiedliwości z dnia 14 marca 1917 r. (Dz. Urzęd. prusk. M. Spr. str. 85), ust. IV p. 2 ogólnego zarządzenia ministra sprawiedliwości z d. 26 sierpnia 1919 r. (Dz. Urzęd. prusk. M. Spr. str. 405) i § 26 ogólnego zarządzenia ministra sprawiedliwości z d. 19 października 1920 r. (Dz. Urzęd. prusk. M. Spr. str. 565).

§ 20. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 lutego 1927 roku.

Minister Sprawiedliwości: *A. Meysztowicz*